

TELEGRAFUL ROMANU.

Tel grafulu ese Duminecă si Joi'ă, la fiecare două săptămâni cu adausulu Foișorei — Prenumeratia se face în Sabiu la expediția foiei, peste afara la z. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expediția. Pretul prenumerării pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. n. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 39.

ANULU XXIV.

Sabiu 16/28 Maiu 1876.

tre celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pre unu anu 8 fl. 6 fl. o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru prime, și trei straine pre unu 12 1/2, anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia oră en 7 er. sirul, pentru a doua oră en 5 1/2, er. și pentru a treia repetare en 3 1/2, er. v. n.

Sabiu 12/24 Maiu 1876.

(II.) Voindu a ne indeplini promisiunea data cu ocazia peretrării in genere a nouei convențiuni vamali și comerciale, vomu pertractă pre scurtu detaiurile acestei convențiuni, intru cătu ele suntu pâna acum cunoscute.

Preste totu e unu ce in de comunu cunoscute, ca noua convenție contine favoruri mai multu numai intipuite. Acăstă se vede pre lămpede din sfială, cu carea ministrul presedinte a descoperit cu prinsulu nouei convențiuni, chiaru partidului seu, clubului liberalu. Se vede mai departe, din giurstarea ca nu i-a succesu ministrului presedinte, pre lăngă totu talentulu seu de persuadare, de a convinge nici chiaru pre incredintii sei, ca convențiunea nouă aru aduce baremu o parte oresi-care din folosele ce se acceptasera. Ce e mai multu o insemnata parte din clubul liberalilor neacceptandu argumentatiunile dului ministru presedinte de bani buni, 'si arăta nemultiamirea cu resultatele complanării noue, prin parasirea partidului; iér singuratecele municipi, căroră li-a fostu pâna acum cu putintia de a-si esprimă franco parerea in acăsta privintia, se dechiarara dearendulu nemultiamite cu resultatele dobandite.

Nici ca se pote altfeliu. Fiindca folosele castigate pentru Ungaria prin noua complanare se reducă mai la nimică, fatia cu apromissiunile de mai inainte si asteptările tierei si fatia cu lipsele ce apăsa că unu alpu asupr'a vistieriei tierei si care aveau sa-si afle acoperirea loru din castigurile ce se asteptau.

Cuprinsulu nouei convențiuni sūu complanări, inca nici astadi nu e apriatu cunoscutu in tōte detaiurile sele; fiindca parte e comunicatul numai in trasuri generali, cari se potu espliçă inca in felu si modu, parte e inca aternatoriu dela pertractări ulteriore, alu căroră resultatul ni-lu va putea manifesta numai viitorulu.

Din cele cunoscute pâna acum din insa-si comunicatiunea dului primu ministru, aflāmu mai intăiu, ca s'a acceptat urcarea vāmilor pentru importulu de marfuri tiesute.

Cumca urcarea acăstă aduce folosu numai provincielor austriace, recunoscă chiaru si dlu primu ministru si astfelui in privintia punctului acestui nu mai pote incapă indoie, urcarea vāmilor e o concesiune din partea Ungariei in favorulu provincielor austriace. Sa vedem acum recompensă ce o primesce Ungaria pentru concesiunea acăstă si si spre mulcomirea pretensiunilor sele de sine statotă?

Recompensă acăstă stă in urcarea vāmei pre faina, animale, unsori si alte produse animalice precum si pre vinu si in estinderea vāmei pentru cereale, carea pâna acum esistă numai fatia de Russiă dealungulu confiniului intregu.

In dispositiunile acestea jacu negresitul folose pentru Ungaria, că statu agricolu. Pentru ca prin urcarea vāmilor de importu pentru articlii acăstă, ce se produc in mare cantitate in Ungaria, se ocrotesc producțiunea internă, se ingreuedă concurență din afara cu acesti articlii si astfelui i se asigura asia dicendu Ungariei, exportarea productelor sele

amintite in provinciele austriace, că unu ecuivalentu pentru importurile de zaharu, bere, tisuturi si alti articlii din provinciele austriace.

Prin dispositiunile acestea se complanăza incătu va si nedreptăririle ce le suferă pâna acum Ungaria prin aceea, ca suportă ea prin consumul multoru articuli din provinciile austriace, o cuota insemnata din darea de consumu a provinciilor nemtiesci. Fiindu-ca, cu tōte ca Ungaria si in viitoru va tiené darea astă de consumu, pâna va fi avisata a-si indestul consumul prin importuri — in spatele sele, voru plăti totusi de alta parte si nemtii densei darea de consumu, pentru cereale si produsele animalice ce se voru importă dela noi la densii. —

Astfeliu sa se efectue, se intielege, de sine, compensatiunea. Lucrul in sine in teorie are oresi-care sensu, resultatul practic inse ni-lu va areta numai lustrulu celu nou de 10 ani, in carea au sa se practice dispositiunile acestea!

Privitoriu la restituinea dărilor de consumu, in care punctu Ungaria a suferit pâna acum o mare neindreptare, ni se spune ca s'a acceptat cea mai favorable cheia pentru Ungaria.

Spre deslucirea cestiunii acestei a trebui se premitemu, ca e o maxima a politicei administrative, că pentru unii articuli ce se produc in tiéra in o cantitate atâtă de mare, incătu intrece consumul internu si astfelui trebui sa se espōrte, carii articuli inse pre lăngă darea de consumu interna nu potu sustine concurantiă in afara, — pentru că se li-se usiuredie esportulu, se reinapoéza darea de consumu atunci, candu articlii acesti a se espōrta si se consuma in afara. —

Ungaria a esportat pâna acum a forte putieni articuli de feliu acestă, si prin urmare a si avutu putiene pretensiile de restituiri; pre cāndu provinciile austriace au esportat multu si au si primitu multe restituiri.

Pâna acum a inse restituiri se faceau din veniturile incurse din vāmi, la care Ungaria si are pretensiunea sea anumita; precăndu de incasatul se incasau dările acestea de consumu restituind din partea provinciei in care fura produse. Deçi restituirea loru din cass'a comuna si nu din cas'a speciale in carea au fostu incurzu, era o mare nedreptărire pentru Ungaria; fiindu-ca astfelui Ungaria participă si ea la restituire fără că se fia si incasatu ceva. — Cheia cea mai favorable si cea mai drépta in astă privintia nu pote fi altă, decătu că restituiriile sa se dea din acea casa speciale in carea au fostu incurzu si nu din cas'a comuna. — Se dice, ca s'aru fi acceptat cea mai potrivita cheia, fără sa se spuna care; noi din parte-ne numai pre cea areata o aflāmu unica corespondietoră si drépta. —

Se pare inse ca nu s'aru fi acceptat acăstă ca nu s'aru fi curmatu nici aci reulu in fundamentul seu; ci s'aru fi acceptat iér numai o paliativa, carea sa-lu curme deocamdata, pâna ce va erumpe de nou si cu o mai mare veementia. Pentru in locu de a regulă cestiunea acăstă directă se pare a se fi ajutat si aci iér cu o recompensa. Si anume cu aceea ca s'a introdusu o suma de vāmuri noue financiale că dări de consumu pentru

articuli importati din afara si la acestea s'a facutu partasia Ungaria cu 30%, precăndu in relatiunea consumului ei, abiă iaru fi competitu 15 pâna in 20%. — Va se dica, Ungaria se desdaunédia prin concesiunea unei cuote mai mari dela unu venitul creatu de nou.

Buna aru fi acăstă, in lips'a altelui multiamiri mai bune; numai nouă totu ni-aru fi mai placutu delaturarea faptică a unui reu esistentu, decătu recompensarea lui printr'unu castigu ne-sigur!

In ceea ce privesce in fine regula punctului celui mai ingreunatoriu pentru Ungaria si anume a dărilor de consumu pentru articulii ce se impoarta dintr'o jumetate de imperiu in ceealalta; in astă privintia s'a facutu numai atâtă, ca s'a otaritua are sa se faca in viitoru.

E bine déca se affa Ungaria in pusețiunea acea placuta, incătu se pote asteptă cu indulgintia rezolvirea cestiunilor de cea mai mare importantă pentru densă, cătu de lungu tempu. Inse nouă ni se pare ca togmă nu e in astă pusețiune. Si regimul insusi o marturiscese ca nu e, din contra ca are necesitate intetitoră de o regulare precisa si multiamitóre; pre sine inse se escusa cu aceea, ca intre giurstările de fatia mai multu nu se putea esoperă si ca o insistare cerbicosa pre lăngă pretensiuni mai mari aru fi potutu periclită insa-si existintă sistemului de statu.

Noi tōte acestea bucurosu le credem; numai ună amu fi asteptatul dela conducerii politici si diplomatii. Ca ei că atari se fia prevedutu tōte acestea de mai nainte si sa se fi si acomodat dupa ele in privintia erogatelor; că nu cum-va se vina temporu, că folosele si castigurile acestea asteptate inse neintrate, sa se incarce iér pre spatele bietului poporu.

Revista politica.

Diurnalele din Budapest'au luat in nume de reu foculu celu concentricu alu delegatilor austriaci, indreptat in comisiuni asupr'a cancelariului Austro-Ungariei. Ele asteptau mai multa loialitate din partea nemtilor si mai multa incredere in cuvintele comitelui Andrassy, cu cari le espuse situatiunea europena in cestiunea orientala, situatiune creata in conferintele dela Berlinu. „P. Ll.“ luându parte la indignatiunea patriotică dice:

„ori cum aru cugetă cine-va despre politică oficiului de esterne, trei fapte nu se potu negă: anteu, ca ea garantă pacea, a dōu'a, ca localisëa miscarea, a trei'a, ca da ansa Portiei sa-si indrepteze starea internă.“ Din cele ce se vedu pâna acum nici ună din cele trei fapte „nenegabile“ nu sepré constatăză si acăstă din cauza ca retragerea Angliei dela actiunea comuna in Constantinopole, in intilesulu notei statutorite la Berlinu, insufla ingrigire in tōte pările si ingrigirea nici nu garantăza pacea, nici nu asigura pacea. Puterile si de aci inainte trebui sa stea pre pace cu pusc'a de umeru. Pacea in tipulu acestă e totu asiā de onerōsa, déca nu mai onerōsa decătu resbelulu, care in urm'a urmelor pote totu va fi neevitabilu. Cătu pentru localisarea miscărei ne spune pre alta pagina insusi „P. Ll.“, ca stau lucrurile forte reu. Intr'o depesă din Belgradu dela 24 Maiu ne spune, ca

senatorulu Ranco Alimpici este denumitul comandante generalu alu armatei dela Drin'a; de alta parte, ca generalulu Cernai eff, care a esitudo curendu din servitiul rusescu, a depusu juramentul de supusu serbescu si a intrat in servitiul miliariu. Intr'altu locu in acelasi diurnal scrie, totu din Belgradu, unu corespondent „cu tōta grab'a si forte — emotionat“ (turburat) cele ce le scimu si noi din rendulu trecutu: ca a dispusu guvernului serbescu in privintia moratoriului si in privintia suspendării legii de pressa. Dupa impartasirile aceste „emotiunate“ adauge corespondentul, ca tōte aceste insenma, ca ne a flămu in a jumulu unui resbelu si ca Ristic de facto are dictatură tierei in mâna. Si inca aici n'amu luat in consideratiune miscarea din Balcanu si giuri, atitudinea cretenilor si a Greciei libere.

A treia fapta castigata de oficiul de esterne, a indemnată pre Pórtala ameliorarea situatiunei interne ie-rasi e problematica.

Tōta lumea sustine ca purtarea Angliei va incuragiă pre Pórtala o nouă renitentia contră reformelor ce i se ceru. Déca renitentia va fi basata pre ceva spriginti moralu său materialu, este alta intrebare; se pote inse ca Anglia tocmai calea acăstă o affa mai corespondietor de a acceleră procesul de disolutiune a unui imperiu, care de multu este asiā de hodorogitu, incătu numai proptu de puteri esterne si mai muta esistintă de pre o di pre altă. Maniă este asiā dada zadarnica. Turcia este de vina déca delegatii austriaci au alte pareri despre ea si despre consecintele politice legate de slabiciunea ei.

„Neue fr. Pr.“ afirma ca i s'a comunicatul dela Parisu cuprinsulu notei, carea se numesce a lui Gorciukoff si care i se va adresă Portiei. Multu nu va trece si se va publica si notă. Atunci vomu vedé ce cuprinde. Astadi ne interesă numai atâtă: eventualitatea unei ocupatiuni de-si nu este esprimata este pusa in perspectiva sub masă a mesurilor energetice, cari puterile se voru vedé necessitate a le luă, déca cum-va pacificarea nu s'aru puté realiză cu vorbe blande. Dara, totu din Parisu se scrie: Pórtă nu va vrea sa scie de propunerile pacifice ale celor trei puteri si atunci? . . .

Din Londonu se telegrafă de nou (26 Maiu) ca Anglia nici intr'unu modu nu vrea sa ia parte la pasii puterilor in Constantinopole.

O telegrama din Constantinopole dela 26 Maiu asecură ca guvernul turcescu va face o incercare de a aduce pe bulgari la ascultare prin o proclamatiiune. Pâna va face guvernul incercarea acăstă revolutiunea turcesca, dara „pacifica“, ia si ea dimensiuni. Softele (studenti de teologia musulmana) lucra din tōte puterile pentru introducerea unor reforme in statulu turcescu si pentru reducerea listei civile a sultanului. Unde se voru sfersi „reformele softelelor“ este o enigma pentru tōta lumea, chiaru si pentru cea diplomatică.

Despre revolutiunea bulgara dice „Republ. fr.“ ca este mai estinsa decum se spune si se scrie. Tracia si totu tienutulu bulgarescu dela Dunare este inarmat; insurgentii suntu bine organisati, au oficeri buni din

diversele tieri slavice si suntu inarmati cu arme serbesci si rusesci.

Din Munte negru a inceputu in dilele din urma a sufla altu ventu fatia cu asigurările cele dese de stricta neutralitate de mai nainte. Regimulu de acolo este forte neliniscutu pentru gramadirea de trupe turcesci la fruntari'a sea sudu-vestica si preste scurtu tempu 'si va aduce gravaminele sele inaintea puterilor.

Alegerile pentru camer'a României suntu esercite pe 10—21 Iuniu n.

Cetim in „Voc. Cov.:

Apreciatiunile diarelor straine asupr'a resultatului conferintelor dela Berlinu variéza. In mijlocul acestor contradictiuni ne e dificilu a distinge adeverulu. Ne marginim dar' a pune sub ochii lectorilor diferitele comentarii a diuarelor. Astfelui „Journal des Débats“ dice in modu ironicu:

„Nu cunoscemu inca cuventul finalu alu conferintelor dela Berlinu, inse revelatiunile facute de telegrafu permitu sa ne temem ca intalnirea celor trei cancelari n'a produs totu rezultatele pre cari Europ'a erá in dreptu a le asteptá. Se pare ca, dupa ce se va remania nota Andrassy, se va adresá Portiei o noua cuventare, si pentru ca sa o pota mai bine asultá si meditá se va cere insurgenților sa binevoiesca a consumti la unu armistitiu de două luni. Cunoscemu valórea acestei diplomatiilor môle; ea a fostu dejá probata, si amu avutu ocaziune a ne minuná de ea. Cându bolnavulu sufere tare, este adormit u cinduisse protocoile; efectul este neindoiosu. Dar' cându se tredesce bolnavulu nu e mai bine; din contra. Cris'a si reia cursulu seu, nu 'si intrerupe pustiurile sele interioare. Se anuncia ca se va cere si adesiunea celorulalte puteri europene. E probabilu ca puterile voru respunde ca remediu este inofensivu, muierioru chiaru si ca se poate aplicá fára a se espune la remuscarea ca s'a ucis bolnavulu prin imprudentia seu prin escesu de audacia. Dar' responsabilitatea, orice s'ar intemplá, trebuie sa apartiena doctorilor cari s'a intrunitu la consultu pre tiermurile Spreei si cari au redigatu ordonantia.“

Si aiure scrie:

„Se anuncia din Berlinu ca conferintele dintre cei trei cancelari s'a terminat. In acestu tempu afacerile din orientu paru a se stricá din ce in

ce, si interventiunea efectiva a restului Europei a devenit mai indispensabila că totu-déun'a. S'a decisu, se dice, la Berlinu numirea de comisiuni miste de controlu in Bosni'a si Erzegovin'a. Forte bine, inse aceste comisiuni nu voru avea autoritate reala si putere decatú déca voru fi, la trebuinta, susținute de fortia armata. Gazeta Germanie de nordu despera de a vedea resolvandu-se cestiunile pendente in modu pacificu, si in acelasi articulu exprima sperantia ca pacea se va mantine... inse pacea nu esista in Turci'a, si e vorba de a o restabilu. Cum? acésta e intrebarea care s'a pusu dela inceputulu evenimentelor si care pana astazi nu s'a resolvat. Departe de a merge spre o solutiune, se pare ca s'a indepartat de ea pe fia-care di mai multu...“

In „Bulletin français“ cetim:

„Se anuncia din Berlinu ca cei trei ministri ai Rusiei, Germaniei si Austriei si-a terminat conferintele, si ca au comunicat ambasadorilor marilor puteri memoriu ce au redigatu. Ambasadorii Franciei, Angliei si Italiei voru supune acésta nota, care reguléza conditiunile in cari va avea locu intervenirea puterilor in orientu, la aprobarua guvernatoru loru respective. Déca puterile semnatore a tratatului de Parisu din 1856, si constituise prin acestu tratat garant a integritatii imperiului otomanu, voru dà adesiunea loru la diferitele articole din acestu memoriu, se poate sa fia convocate la o conferinta generala. Niciu nu s'a decisu inca relativu la dat'a seu form'a intrunirei.“

O telegrama adresata din Berlinu diuarului „Daily Telegraph“ confirma in termeni aprope identici nouitatea data de „Bulletin français.“

Totu acelasi diuaru publica o alta telegrama ce i s'a adresatu din Vien'a in acesti termini:

„Din scirile semi-oficiale ce s'a publicatu resulta ca intielegerea dintre cele trei puteri a nordului in vedere mesurilor ulterioare ce au a se luá pentru reprimarea insurectiunei din Turci'a poate fi de pre acum pre deplinu asigurata, nu numai in principiu ci si in detalie.“

„Times“ si densulu publica nisce telegrame cari contineu acelesi informatiuni.

„Il Diritto“ din Rom'a asemene anuncia ca intre ministrii afacerilor straine a Germaniei, Rusiei si Austriei,

cum si ambasadorii Italiei, Angliei si Franciei la Berlinu, s'a stabilitu acordul celu mai completu.

Cetim in „Tromp. Carp.“:

„Aflamu, ca d. ministru de externe, M. Cogalniceanu, aru fi denunçat tractatul de comerciu inchis cu Austro-Ungari'a, si ca aru avea intentiunea seriosa a retrage si proiectul conventiunei comerciale cu Russi'a, propusu camerei in sessiunea trecuta. — Dámu sub resvera acesta scire.“

Diet'a Ungariei.

La 19 Maiu s'a inceputu discussiunea parlamentara asupr'a proiectului de lege despre cassarea jurisdicțiunilor a cetătilor celoru mici.

Referentul Gullner recomenda in numele comisiunii administrative acceptarea proiectului de lege, de vreme ce cele 47 orasie mici (cari au mai putieni de 12,000 locuitoru) detragu comitatelor puterea, asiincat nici comitatele nici aceste orasiele mici neuternate nu au fortie de ajunsu pentru administratiune.

Ed. Zsedényi dice, ca ministeriul actualu, ca si ministeriele precedente, vrea sa traga orasiele in sfer'a postestatiei guvernamentale, si de aceea sterge 47 jurisdicțiuni, pentru a micuitora afacerile potestatiei centrale, de-si e unu faptu cunoscutu de toti ca priveghierea asupr'a celoru 47 orasie ce se voru incorpora comitatelor nu cere nici osteneala ce o pretinde singurulu orasius Hold-Mező-Vasjarhei.

Asertiunea din motivarea ministeriului, ca acésta incorporare se face din consideratiuni de crutiare, se combatte prin fapte evidente. Administrarea de pana acum a cetătilor n'a costisatu pe statu nici unu cruceriu si contributiunea comunale fu totudun'a mai mica de cătu in fia-care din comunele orasienesci mari, precandu din contra spesele de supraveghiere, de politie si cladirile a drumurilor dupa cei 227.580 locuitoru ce inpoporéza cele 47 orasie ce se voru cassá se voru ureca celu putienu cu o diumatate milionu mai susu. Pentru acestu modu de crutiare tiéra de siguri nu va fi multiemitore. Cheia a propusa de ministru, dupa care jurisdicțiunea se va tiené numai in cetăti cu locuitori preste 12,000, nu e de

locu indreptatita. Articululu de lege XXIII din 1848 a determinatu acestu numeru numai pentru numirea cetătilor mari si mici, dara că conditiunea a administratiunii autonome acésta cheia e arbitra si unilaterala, de vreme ce avere, cultur'a locuitorilor si insemnatatea comerciala a cetătilor respective suntu nisce factori pentru selvadministratiune, cari merita mai multa atentiune.

Cetatiénulu din orasie numai forte raru poate parasí orasiusu, in care locuiesce, si ocupatiunea, din care traiesce, pentru a participa la adunările comitatense. Dupa ce se va accepta acestu proiectu de lege voru trebui numai putieni ani, pentru a se constata prin esperintia, ca cetătile desbracate de jurisdicțiune, cari pana aci se administrau pe sine spre prosperearea tuturor cetatiénilor de sute de ani, voru scapatá in industrie si comerciu. In fapta pozituna cetatiénimoi orasienesci din Ungari'a e unica in feliul seu, caci precandu ea in celealte imperie civilisate din Europa, că unu factoru puternicu alu progresului, e scutita si influintia ei politica asigurata, in Ungari'a togm'a representantii liberalismului nu se simtiescu chiamati a promová influintia politica a cetatiénilor. Din acestu motivu oratorulu propune: Ministeriul sa presente in sessiunea de tómna unu proiectu de lege, care dispune sistarea numai a acelora orasie cari nu au vitalitate.

Ant. Molnár nu voiesce sa vorbesca de interesulu natuinalu, de desvoltarea istorica, caci atunci aru pute dice, ca din punctu de vedere alu interesului natuinalu abia se va pute justificá, că d. e. unu orasiu, care in mijlocul poporatiunei române e folculariul inteligiștie magiare, sa se desbrace de drepturile sele, ceea ce n'aru pute serví de incuragiare pentru orasiele ce se afla in asemene stare. Reformandu in interesulu administratiunei trebuie sa taiamu totu ramurile uscate si bolnave dara nu precele tinere sipline de viétia, prin care mera se pune desvoltare orasielor o stavila mare. De aceea oratorulu propune acestu proiectu de resolutiune: Cas'a se enuncie, ca proiectulu de lege se reiepta la comisiunea administrativa, spre a se prelucra in acelu intiesu, că numai acele orasie sa se desbrace de autonomia loru, a căroru administratiune nu corespunde postu-

rea vechie capitale a tierei românesci unu respectu plinu de admiratiune te cuprinde; mintea ti se raporta cu mândrie cătra acei tempi de glorie si de marire nationala.

De abia intra caletoriulu in orasiusi se incredintéza ca a sositu intr'o vechia si ilustra cetate: ruinile bisericilor, ale palatelor suntu atâtea documente, respectate mai multu de tempu de cătu de omeni, cari atestá vechia glorie a acestui orasius. Metropoli'a zidita la 1515 de Mateiu Basarabu; biseric'a domnésca ridicata de Petru Cercel la 1584 in vecinătatea carei'a se afla multime de ruine ale palaturilor domnesci, Chindi'a, acelu turnu maretu care se zaresce din departare, suntu intre altele, monumente care atragu atentiunea caletoriului. Déca noi românnii de astazi ne-amu fi deprinsu a tiené mai de aproape la totu ce ne aduce aminte gloria stramosiasca; déca aru fi petrusu mai adencu in animile noastre convintiuni despre respectulu ce datorim trecutului, negresitu ca Târgoviste aru fi pentru noi unu locu de pelerinajul nationalu. Si intr'unu tempu cându impregiurările nu ne-au permisu c'amu de multu a ne destinge, a dă semne de ore-care energie, poate ca amu avé trebuinta sa mergem a ne reoteli in midilocul acelor remasitie care ne aducu aminte dilele de glorie ale patriei. Cestiune de de-

prindere, cestiune de educatiune; in totu casulu deprindere nenorocita, educatiune necompleta, de ore-ce celu de intâi articolu alu crezului natuinalu este respectulu cătra trecutu si cătra tote documentele si remasitiele cari ni-lu reamintescu.

Doriamu sa visitezu cu deamaruntulu totu orasiusu, sa mai revediu monumentele sale insa rezervându-mi a reveni dela Puciós'a, pornii cu unu birjaru omenitul.

Esindu din orasiusu treci Ialomiti'a pe marginea cărei'a se afla o gradina de preumblare a târgovistenilor, grădina care, déca aru fi mai bine ingrigita, mai artisticu arangiata, aru fi unu parcu din cele mai frumosu. De aci inainte pe o siosea forte bine intretinuta, caletoresci pe lunc'a Ialomiti'i avendu la drépt'a si la stâng'a unu lantu neintreruptu de coline, unele mai pitoresci că altele. Scapatu de monotoni'a cămpie, de arsiti'a ardietore a sôrelui; atmosfer'a erá, mai recorita, calea mai umbrita, peisagiu pre cătu se poate de desfatoritoru. O plóie merunta care parea ca trece prin sita da si mai multa viétia, insufletie vegetatiunea ore cum palita de o caldura de 28 grade.

De abia treci podulu si la drépt'a dai de o frumosă aleie compusa din paltini, artiari si alti copaci care conduce la Monastirea Délului, unu altu monumentu istoricu alu românilor;

zaresti ascunsu intr'o vale monastirea Viforiti'a. O ghirlanda de vii care incepe din susu de monastirea Délului, incununéza colinele de aci inainte si pana pe la satulu Dolani, acésta este podgori'a Târgovistei. La drépt'a si la stâng'a sioselei livedi de pomi roitori si mai cu séma de pruni me prevestea ca me afu in romantic'a si avut'a regiune a colinelor nóstreni. Dela Dolani inainte, cându mai urci, cându mai cobori; peisagiu devine din ce in ce mai romanticu. Frumusieti'a colinelor; maiestósa panorama a Carpatilor avendu in frunte muntele Loaot'a, ti presinta unu tablou fermecatoriu. Ai dorit sa te mai opresti, sa te mai bucuri de căte o localitate privilegiata; insa neinduplecatalu birjaru mană fára crutiare si-ti repetézia la fie-care minutu ca trebuie sa ne grabim cu sa nu ne apuce nótpea pe drumu. Vorbe birjoresti, caci pe la cinci ore si jumetate, inainte de apusulu sôrelui, eramu in comun'a Podurile pe care se afla bâile dela Puciós'a. Intrându in satu dedemus preste unu sboru, preste o lume vesela care mânca, bea si cânta cum se face pe la sboruri. Atunci mi esplai cu pentru ce birjarulu me indemná la drumu; bietulu crestinu ii erá tema sa nu se sfârsiesca sborulu fára densulu.

II.

Satulu Podurile de susu in prijm'a căruia se afla bâile dela Puciós'a,

latelor unei administratiuni bune, cari n'au de ajunsu venitul si puterile intelectuali pentru a duce o administratiune autonoma.

Benj. Kállay aduce in numele partidei senyeiane unu proiectu de resolutiune, prin care se cere reieptarea de nou a proiectului de lege ministerialu la comisiunea administrativa spre a se prelucra din nou.

M. Hegyessy din stâng'a extrema accepta proiectul ministrului Tisza.

B. Lucaciu respinge proiectul, a cărui principiu fundamentalu e gresit. Nu se pote luă numerulu locuitorilor de criteriu alu vitalitatii unui municipiu; pentruca o jurisdicțiune cu 5000 locuitori pote avea vitalitate, pre cîndu altă cu 12,000 loc. nu pote există. Alb'a-Juli'a, Gher'l'a, Elisabetopolea corespundu tuturor condițiunilor de autonomia si se potu sustiné cu onore. Transilvani'a e celu mai nemultiamitoriu terenu pentru óre-cari idei administrative de predilecțiune. Nesuntia de a restabilí o uniformitate intre Ungaria si Transilvani'a se va puté resbună, trebuie sa recunoscem nevoie de a se face o deosebire intre aceste două tieri. Oratorul termina cu dorintă, că consecutivă acceptării acestui proiectu de lege sa nu fia perderea suprematiei magiare in Transilvani'a, care s'a eluptat cu atate greutăti.

L. Horvath: Contrarii proiectului se plangu asupr'a perderei drepturilor ce se detragă cetătilor mici. Ce felu de drepturi suntu aceste? Intrăga perderea se reduce la detragerea dreptului politico de discussiune. Esista mai departe temerea ca elementele sanatoase ale administratiunei orasienesci se voru perde prin incorporarea oraselor la comitate, precându togm'a din contra prin impreunarea puterilor cari pana ací au fostu despartite se va sporí increderea in comitatul si se va intarí insusi comitatul. Oratorul recomenda proiectul care semnifica unu adeverat progresu preterenul administratiunei.

L. Mocsáry combate si respinge proiectul de lege.

Ministrul presidentu Tisza dice ca a luatu in proiectul seu nu numai numerulu poporatiunei ci si venitul. Ori se ia numerulu poporatiunei, ori venitul, ori in fine proportiunea de cultura, un'a e siguru, ca totu-déun'a va decide la acordarea dreptului unu

plus seu unu minus in proportie micu; dreptu aceea eu astu ca numai o combinatiune a factorilor singurati e corespondiente si acésta s'a facutu in proiectul acesta, pre care lu recomandu spre acceptare.

Dupa ce mai vorbira unii pentru proiectul lui Tisza altii pentru celealte propunerii se inchide siedint'ia casei de adi, fiindu tardiu, si măne se va continua desbaterea generale.

Discursul

ului Al. Lahovari tenu tu in siedint'ia dela 30 Aprile a camerei Române.

Dominilor! intr'adeveru, dupa cele rostite asi de bine de principale Dim. Ghic'a i'mi remane forte putine de disu. Positiunea este clara intre noi si dnii ministri; nimeni din noi unu momentu n'a hesitat sa creda, ca venirea actualului ministeriu insemnă nu numai disolutiunea acestei adunări, — caci acésta este unu faptu incidentalu; — dar insemnă trecerea puterii administrative tierii dela unu partidu la altulu. Lucru forte naturalu. Partidul conservatoru, care intr'unu tempu de siepte ani, seu celu putieni de cinci ani in modu continuu a guvernatură acésta tierii, astadi a cadiutu dela putere; partidul opusu, dupa mersulu naturalu alu lucrurilor, este pe acele banci. Partidul acesta s'a intitulat liberalu-, natiunalu si altele. Acum, dloru, ce amu cerutu noi dela acestu guvern? Amu cerutu increderea in noi? Dar' noi nu avemu increderea in d-loru. Acésta o sciu d-loru prea bine. Si este legitimu, ca, neavendu noi incredere in d-loru, nici d-loru sa nu aiba incredere in noi. Prin urmare fatia cu guvernul de astadi, cari suntu relatiunile ce le putem avea? Nu pote fi decât o singura solutiune: rostirea franca a sentimentelor reciproce cari ne animă pe unii fatia cu cei-lalți. Dá dloru, pentru ce guvernul n'a fostu corectu din primele momente ale venirei sele in cîrm'a statului? De ce a cautat sa dosescă din sinulu adunărei?

De ce nu a pastrat celu putieni bun'a cuviintia? De ce nu a venit in fatia acestei adunări, că sa ne rostisim fia-care cu lealitate? D-loru, suntu, cari se radima pe micle midi-lóce, fiindca credu in micle sentimente. Ce e probabilu sa-si fi disu ministeriul? Amu legile financiarie

la senatul, nu amu tempu sa le potu vota in döne, trei dile; insa acele legi suntu necesarie, caci fără densele creditul statului e cadiutu, iscalit'ia tierii e protestata; acele legi pe care le-amu combatutu prin presa si dela tribuna cîndu eram in opositiune, astadi suntu bune si necesarie, fiindu ca suntu la guvern. Insă nu trebuie cîteva dile pana le vomu cere dela senatul; senatul pote sa le amendeze, si atunci trebuie sa venim la camera, care va dice pote: nu ti-le votâmu cum voiesci, mai bine voim sa se protesteze iscalit'ia tierii, sa scada toté efectele Romaniei, la jumetate si cu acésta sa se impuneteze la jumetate a verei tierii, decât sa ve dâmu aceste legi; avemu sa ve dâmu blamu si că sa scapati aveti sa ne disolvati inainte de a avea legile votate de noi; sunteti in mân'a nostra, avemu sa impingem dreptul nostru pana la extrema... cum a-ti facutu voi de cîte ori va fostu datu a pune in balantia interesele tierii cu cuiuintile partidei vostre.

Dloru! ne-ati judecatu reu; ne-ati judecatu dupa procedură d-vostra politica. Trebui să cunosceti partidul conservatoru, unii fiindu ca l'ati combatutu cu energia si altii fiindu ca l'ati parasit... (applause). Nici odata partidul conservatoru nu a avut asemenea procedare. Noi amu voitua sa fiti corecti, sa fiti cuviinciosi, sa respectati constitutiunea: acésta amu voitua si nimic'a mai multa.

Dupa cum a disu unulu dintre cei mai onorabili membri ai partidului conservatoru, care nu si-a sfasiat credintele sele, ori-ce nemultamiri personale a pututu sa aiba, noi suntem ací la dispositiunea d-v. pentru legile financiarie. Déca senatul le va amendă, ve-ti veni la noi si in lealitate discutandu, le vomu vota déca va fi trebuintia fără nici o preocupatiune personala seu politica, si a dôu'a di dupa votulu nostru ne vomu desparti, lasandu tier'a sa judece actele noastre, sa judece faptele d-vosstre, déca voiesc seu déca pote sa judece.

Dloru! asupr'a programului d-v. nu avemu nimic'a de disu. Acestu programu este că tóte programele: frusele resunatore, promisiunile numerose. Atâta acestu adeveru este de mare, incântu dlu Epurénu nu s'a ostentu nici chiaru sa improspeteze stilulu. — Intalnescu intr'ensulu o vecchia cunoscinta, o frasa din progra-

mula seu din anul 1870, alu căruia autoru suntu eu. Dlu Epurénu mi-a facutu onorea sa o reproducă. Aceasta frasa e urmatorea: „Maioritătile facu ministeriale facu majoritătile.“ Eu suntu parintele acelei fruse; insa fiindca atunci amu facutu in asociatiune cu dlu Epurénu, ea este si proprietatea d-sele, si-i daruiesc si parte mea de proprietate. Asi este. Majoritătile facu guvernele, pe cîtu tempu va fi in vigore Constitutiunea si regimulu parlamentariu. Dar' guvernul trecutu nu s'a conformat ure acesei axiome politice? Pre cîtu tempu densulu a avutu majoritate in camera si in senatul, a statu pe acele banci si nu s'a retrasu; si cu orice guvern, cîtu va fi acésta constitutiune si Mari'a Sea Domnitorul care este singur'a garantia pentru respectarea ei, ve declaru ca lucrurile se voru petrece totu asi. Nici unu guvern nu se impune tierii. Pote ca guvernul pre care dv. l'ati criticatu in tempu de cinci ani, are si elu meritele sele; pote a facutu si elu ce-va pentru acésta tiéra, si cîndu acelu guvern nu va fi facutu in totu tempulu seu decât independentia in relatiunile esteriore, acelu dreptu suveranu de a regulă prin conventiuni interesele sele internatiunale acele tratate pe picioru de egalitate incheiate cu mai multe puteri mari vecine, totu aru fi fostu destulu, pentru că sa lase o neperitoare aducere aminte!

Diceti d-vostra, ca acelu guvern n'a facutu decât gresielu. Viitorul va judeca intre noi, lui i incredintămu aperarea faptelor noastre: insa cîndu majoritatea legala a unui corpu constituitu nu ne-a mai sprinuitu, noi ne-amu retrasu la momentu.

Acum, ce se dice in programă citata de d-vostra? Ea e forte frumosă. A disu principale Dim. Ghic'a ca noi o cunoscem, o credu; eu o cunoscu si mai bine fiindu ca amu gasit u si cîteva fruse scris de mine. In ea gasim economii fără jignire a servitelor, bani multi fără imposite, tota lumea fericita; tieranul plin de bunuri, ploile si solele la tempu; administratiunea independenta; tóte-su frumos... harth'a rabdatore nu a protestat, caci e invetata cu asemenea cuvinte. Forte bine; intre d-v. suntu si persone onorabile, cari voru putea: pote ca evenimentele voru fi mai putieni severe cu d-vostra, tempulu pote va fi mai putieni rigurosu. Ati spusu in jurnalele d-v. ca venirea d-v. la ministeriu e insocita de abundanta, ca ceriul ne-a zimbitu, ca indata a ploa... acésta insemnă cele siepte vaci grase dupa cele siepte slabe ale Egiptului... (ilaritate). Prea bine. Sa ve fia ceriul mai indulgent decât noue. Aceste cinci ani au fostu forte nenorociti pentru noi, si forte grei prentru toti. Pre langa dificultătilor ce intempina unu guvern, pre langa cele forte numerose mostenite dela unii din d-vostra, noi ne-amu luptat cu nisice ani grei de totu; tota lumea a fostu nemultamita; fiindca tier'a nostra este mai multu seu mai putieni seraca, fiindu numai agricola, acesti ani au saracit o si mai reu incântu lumea a fostu reu dispusa. Cîndu cineva n'are parale critica, cu amaraciune faptele guvernului, maresce reulu si binele nu-lu mai vede.

Sa dea Dumnedieu că tempulu pentru d-v. sa fia mai fericit: acésta va fi bine si pentru d-v. si pentru noi chiaru, si eu unulu a'si voie d-v. sa stati 10 ani la putere, că 10 ani tier'a sa fia in abundantia. Déca primiti acésta tocmeala suntu gata a o subscrive. Prin urmare, noi ve putem dispensa de forte acele cuvinte pompose intrebuintate in programul d-vosstre.

Ati mai promis u unu lucru, si ati fi facutu forte bine sa taceti. Ati promis libertatea alegilor; era mai bine sa nu vorbiti de acésta, cîndu

face parte din comun'a Podurile dimpreuna cu alte catune dimprejur. Vecinatatile cu care se hotaresce suntu spre resarit: Valea lunga si verfurile: spre apusu Puciós'a satului; spre media-nópe Sierbanesci si spre media-di satul Branestii.

Satul este situat pe terenul stângu alu Ialomitiei, pe o vale din cele mai resfatate si intr'o pozitie din cele mai romantice. Amu locuitu in multe vâi de munte insa in nici un'a nu mi s'a parut a fi mai la adaptat, in nici un'a n'amu respirat unu aeru mai curat si mai potolicioru. Lueru se splica, de óre-ce acésta localitate este adaptata din forte părțile cu coline inalte, afara de partea de media-di care este deschisa.

Populatiunea este de 270 familii asediate in 350 case si se compune din 300 barbati, 350 femei si 950 copii. Se indeletniceste cu agricultura si unii dintre locuitori facu negozi cu tiuic'a prin tiéra, iéra altii transportă cherestea dela munte in diferte localităti. Nici unu strainu nu s'a potutu pripásî pe aici. Toti pravaliasii din satu, cărcimari, bâcani, meseriasi suntu români.

Două treimi din capii de familie suntu mosineni, neamu din neamu; o singura treime se compunea din clacasi la 1864; acestor'a li s'a datu 607 pogone impărtite intre 5 fruntasi, 55 midlocasi si 100 cu mânila.

In deobste starea materiala a locuitorilor mi s'a parutu multiamitoru. Infatisarea, portulu, locuintele, bran'a, incredintăza pe caletoriu ca se afla intre ómeni care traiescu in óre-care resfatiare. Nu dicem ca n'au nevoi; si care nu are pe lumea acésta? Dara in comparatiune cu Bezdu si alte sate, locuitorii din Poduri stau cîntu se pote de bine. Eftinatatea materialului de constructiuni le permite a-si face case forte bune cu putenia cheltuiala. Cate case tieranesci cu cîte trei si patru odai construite in asi conditiuni ca face pe orasieni sa ramnăsca.

Satul Podurile de susu, este strabatut de o siosea principală si de alte mici sioseluti. Casele suntu construite pe marginea sioselelor. Fie-care locuinta 'si are liveada sea, mai mare ori mai mica, dupa putere, de pruni si alti pomi roditori precum meri si peri. Casele suntu construite din piatra si caramida acoperite cu sindila. Mai forte de o aparintia cocheta suntu bine impartite pentru locuitu.

Modulu de vietuire, din cîte amu potutu observa, este simplu si cumpetatu. Barbati, femei si copii suntu imbracati bine, curat si cochetu.

Duminec'a la hora costumulu felelor te incredintăza ca pe aci tieni inca ómenii la portulu stramiosesc. Iile cusute cu multa arta;

maramele, velinele si alte accesorii ale vesmintelui dovedescu ca aceste voinice si frumosă muntene se indeletnicesti cu tiesutulu si cu-sutulu, industrii pretiose mostenite dela părintii lor. In dilele de lucru sgomotul caracteristicu alu argeleloru; crescerea gândacilor de matase; topitulu cînepei incredintăza pe trecatori ca acea casa este inca casa românesca care tiene sa-si indestulede forte trebuintele si sa alerge la tergu forte raru.

Ómeni femei si copii lucréza tota septam'a. Rareori mi s'a intemplat a vedea in diu'a de lucru pe cineva stându cu mânila in sinu, seu barbatii perdiendu-si tempulu si sanatatea pe la cărcimi. Beau ómenii dela Poduri; petrecu, cum trebuie sa petreca totu omulu care a muncit septam'a in-tréga; insa, lucru demnul de lauda, nici in dilele de serbatori, nici la sboru, n'amu avutu durerea a vedea că in alte sate ómenii cadiuti de batura. Asiedati pe laviti'a cărcimei in dilele de serbătoare cei mai betrani băi cîte unu ciocanasi de tiuica si privescu cum se desfatăza flacăi si fetele intorcându hor'a seu tragându brâuli ori batut'a. Petrecerile loru mi-au placutu, m'amur multiamitu in sulfetulu meu, caci inca odata suntu petreceri de ómeni cu deprinderi bune.

(Va urmă)

pe aceeași banca ve gasiti trei ómeni: Dlu Epurénu, Brateanu si Cogalnicénu, cari v'ati criticat unulu pe altulu, si v'ati acusatu de cele mai mari presiuni in alegeri, v'ati aruncat cuvinte grele, ingerentia, bande de retevee, coruptiune si altele, si astazi veniti cete-si trei impreuna sa ne promiteti ceea ce fia-care in parte nu a-ti datu! . . . (aplause).

D-v. cum voiti că eu unulu sa ve crediu, când vorbiti astfelii prin programul d-v. când d-v. nu ve credeti unulu pe altulu? (aplause) . . . Prin urmare, de ce ne mai vorbiti de asemenea lucruri!

Sa ve spunu eu acum ce ve-ti face d-v. in alegeri.

Ve-ti face ce ve-ti putea, pentru că sa striviti partidul opus: noi vomu luptă contră d-v. cu ce vomu putea si noi, cu amici pe cari i vomu avea. Nu scim, déca in acesta luptă vomu isbuti noi séu d-v., acést'a e cestiune de viitor; insa, prevestescu unu lucru: isband'a d-v. in alegeri e probabila, deórece aveti pe acea banca trei capacitatii cunoscute in acesta materia; si un'a aru fi fostu de ajunsu.

Ve-ti avea dar' maioritatea atât in camera câtu si in senat. Acést'a e probabiliu, insa cestiunea nu este aci. Durat'a d-vóstra aterna de modulu cum ve-ti usá de acestu succesu. Sa dea Ddieu sa fiti bine inspirati pentru tiéra si fia-care din d-v. care veniti din partide, asiá de diterite si asiá de opuse sa lasati la o parte realele deprinderi ce le aveti; si sa nu puneti in comunu decátu partea buna a fia-cárui partidu ce representati; sa nu faceti in realitate ceea ce pe nedreptu a-ti acusatu pe altii ca facu, sa lucrati in fine pentru binele si prosperitatea acestei tieri si noi ve declarâmu ca chiaru retrasi in viéti'a privata ne vomu asociá prin sincerele nôstre urâri la totu ce ve-ti face bine pentru patri'a tuturor (aplause).

d. „T. C.“

Varietăți.

* * Escentia Sea Episcopulu rom. cat. Mich. Fagarasy a plecatu ieri din Sabiu.

* * Dupa o telegrama ce a sositu alalta-eri aici, aflâmu ca F.Z.M. Io h, capulu statului majoru, a murit la Vien'a Joi in 25 Maiu n. Morteza a fostu grabinica.

* * Palaczky renumitulu si eruditulu istoricu alu cehiloru si barbatu politiciu a murit Vineri in 26 Maiu in alu 78 anu alu vietiei sele.

(+) Iosifu Ha i n polieriu, unu barbatu cunoscute in cercuri departe a murit in 24 Maiu n.

* * Rectoru la scóele evang. luter. din locu s'a alesu profesorulu Mauritiu Guist cu 13 voturi din 23, celealte le-a capetatu conrectorulu prof. I. Klein, care renunciase de mai nainte de a intrá in candidatiune.

* * Deputatulu dietal u Iuliu Petricu si-a depusu mandatulu. Comitetulu centralu electoralu din comitatulu Carasiului a decisu a scrie alegere noua in cerculu Zorleniului pre diu'a dela 6 Iuniu n.

* * Statutu a placidatu. Ministerulu reg. ung. de interne sub Nr. 21432 a. c. a placidatu statutulu comunei Sabiului pentru infinitarea unei casse generale pentru bolnavi.

* * Detaiuri dela inmormantare a lui Jules Michelet. Óra inmormantarei era fipsata pre 12 la amédi. De mai nainte inse erá o multime inaintea locuintei mortului; totu asiá de tempuriu, venira deputatiunile dela diversele universități francese si din strainatate. Locuint'a repausatului era dupa dorint'a sea esprimata in viéti, decorata cu flori si paseri cantatóre. Tempulu celu aspru facu locu unui tempu frumosu de primavéra. Carulu funebru era simplu; cosciu-

gulu era acoperit u de o multime de cununi si guirlande de flori; cea mai mare era provedita la mijlocu cu unu medalionu a legiunei de onore si cu inscriptiunea: *A Michelet l'Italie reconnaissante*. Punctu la 12 ore conductulu a plecatu spre cimenteriu. Coltiurile draperiei aternate dela cosciugule au purtatu dela Rue d'Assas pâna la Bastille doi studenti francesi, unu studentu italianu si altulu român (Rosetti). Dela Bastille pâna la Père Lachaise studenti dela scól'a normala (pedagogiu), dela facultătile din Montpellier, Nancy si Montauban, in fine dela port'a cimenteriului pâna la mormentu eruditii si academicii Ed. Laboulaye, Bersot, Mignet si Havet. Conductul urmara corpulu profesorilor dela Collège de France, deputatiuni din Itali'a, Spania, România si dela emigratiunea polona, la 6000 studenti din Parisu, Lille, Montauban, Montpellier si Nancy; representanti de ai pressei, de ai Aliantiei religiose universale, de ai institutului de drepturi si de medicina si in fine o multime mare de adoratori ai defunctului. La mormentu au tienutu discursuri funebre Bersot, Laboulaye, Havet si scolariulu defunctului de odiñiora, Jules Quicherat si altii. Inmormantarea se termina la 4 ore.

* * Brum'a din Maiu a stricatu forte multu si in părtele Ternăvilor si Secuimei. — Din Ungaria vinu sciri din multe părți, ca si secările au patimitu forte tare, că si in unele părți ale Transilvaniei.

* * Esundări in Croati'a si Slavoni'a. Din Agram se scrie ca fluviulu Sav'a si riurile laterale au esundat. Comunicatiunea este intrerupta. Totu asiá se scrie din Siszek. Pagubele causate suntu enorme.

* * Incendiu. „Hargita cea betrâna“ arde. Asiá se scrie din Csik-Szereda si se da cu socoté'a ca focul este pusu de o mână reutaciósa, pentruca padurea a inceputu a arde dint'odata pre 10—15 locuri.

* Adresa minunata. La post'a de aici este o epistola, carea nu se poate inmanuá, cu urmatórea adresa: „Nagy-Szeben 23 vász zászlóhoz czi merén“ (La Sabiu pre marc'a batal. 23 de venatori). Cuvenitul „vász“ se pare a fi o prescurtare din „vadász.“ Dara pre cine va fi intilegendu tramitiatoriulu sub „czi merén,“ numai elu pote sa scie; ori pote ca n'a vrutu se mai scie si domnii dela posta cui este adresata epistol'a.

* * Un nou periculu pentru seamanaturi. Lui „K. N.“ se scrie din Dobrá, comitatulu Hunedórei, urmatórele: „In dilele aceste amu facutu esperintia infriosiata. Vermi negri au tabarit u asupr'a granelor tocmai pre tempulu cându incepura a inspicá si déca mai tiene asiá o septamana, secerisulu din anulu acest'a e nimicitu cu totulu. Vermii se inmultiescu că purecii. Asiá ii a si numitu poporulu pre aici. Nimenea din cátí traiescu pre aici nu-si aducu aminte sa se mai fia aratatu vreodata paraziti de acesti'a. Sa padiésca Ddieu sa nu se arete in tóte părtele, pentruca atunci grâulu aru fi nimicitu de totu.“ — Atragemu atentiunea cetitorilor asupr'a unui rescriptu alu ministeriului reg. ung. de comerciu si de agricultura, care provoca pre fia-cine, ca indata ce se arata unde-va insecte (gónge) stricacióse seamanaturilor sa tramita vre-o cát-eva exemplare, incátu se pote vii, dimpreuna cu plant'a atacata séu părți dintr'ens'a la academi'a agricola din Altenburgulungurescu.

* * In 41 hotele din Vien'a au fostu in 23 Maiu a. c. st. n. dupa inscrierile obicinuite 682 passageri. Luându calculul de midilocu de cheltuiel'a unui passageru cu 5 fl., da pre diu'a aceea o suma de 3410 fl., bani

lasati de straini in Vien'a. Sum'a acésta déca aru intrá pre fia-care di aru da pre anu preste 1,200,000 fl. numai pentru trebuinte personale dela strainii ce cercetéza Vien'a pre tempu scurtu.

* * Masina de lumina. — Acésta masina, care nu cere pentru mersulu seu decátu fort'a unui calu si nu tiene decátu jumetate loculu unei masini de cusutu, arunca o lumina de o intensitate de 800 lumiñari; esista modele de o mie, diece mii, 15 mii lumiñari. Ceea ce e mai miraculosu e ca lumina sea nu costa decátu 5 bani pe óra.

Acésta masina, instalata cu titlulu de incercare intr'unu atelieru, a permis personalului sa lucreze că diu'a in amédi'a mare, si acést'a fára cea mai mica ostenséa pentru ochi, circumstantia care cu deosebire a impresionat multu pe asistenti.

Inventatorulu este D. Lambotte. Nici o indoéala ca industria o sa se grabesca a adoptá acestu sistem de luminat care, cu tóte cualităatile sele, indepartéda si ori ce pericolu de incendiu.

* * Censorulu imperialu. — Esista in Chin'a o functiune fórtă originala si fórtă nobila, adeca acea de censoru imperialu. Omulu care e chiamat la acea pericolósa functiune trebuie sa supraveghieze actiunile imperatorului, sa le judece, sa le critice si sa adreseze dojeni imperatorului. Cate odata censorulu remane curtesanu si lauda in locu de a blamá, inse trebuie sa marturismu, pentru onórea functionarilor chinesi, ca cele mai de multe 'si indeplinescu datoria fára temere si fára slabiciune. Bravéza disgrati'a, tortur'a, mórtea chiaru.

Unulu din ei, dupa cum spunu analele, 'si puse cosciugulu la usi'a palatului, convinsu ca nu va mai trá dupa reprimand'a ce facuse imperatorului. Unu altulu, pusu la inchisóre, acoperit u râni, cu limb'a rupta, scria cu sâangele seu ceea ce nu mai puté spune. Intrepiditatea unor astfelii de ómeni de multe ori a scapatu imperiului, si suveranii cei mai famosi marturisescu ca censoriloru datorescu intilepciunea si gloria loru.

Eata o functiune ce multi suverani din Europ'a aru trebuí sa creeze la curtile loru.

V. C."

* * Tempulu. Dela sfersitulu septamânei trecute pâna Marti tempulu a fostu schimbaciosu. Directiunea ventului Luni era nord-vestica. Marti s'a prefacutu in ostsudostica, de cát'a sera cu o tempestate, care s'a descarcatu in directiunea Valei Vis'a spre Ternâvi. Mercuri a continuat u cea sudsudostica cu o tempestate spre Carpatii din apropiare cu estindere mai târdi pâna asupr'a Sabiului, Joi directiunea sudostica, totu asiá si Vineri si Sambata. Termometrul s'a suita cu unele variatiuni de luni dela +7.5° pâna la +18.2° R. Vineri de cát'a sera a inceputu a se scoborá. Maximul si minimul intre Vineri si Sambata a fostu +18.2.+9.3° R. Totu Vineri sér'a a inceputu a se versá, pre lângă o introductiune de fulgere si tunete usiore, o plóie lina, carea trebuie ca are o estendese mare si carea s'a continuat si Sambata pâna dupa 3 ore diu'a. Sér'a dupa 9 ore a continuat plóia.

Burs'a de Vien'a.

Din 15/27 Maiu 1876.

Metalicele 5%	64 60
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	68 60
Imprumutulu de statu din 1860 . . .	106 75
Actiuni de banca	822 —
Actiuni de creditu	131 50
London	121 —
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	74 50
" " Temisioren	74 50
" " Ardelenesci	73 50
" " Croato-slavone	85 —

Argintu	102 90
Galbinu	5 72
Napoleonu d'auru (poli)	9 64

Concursu.

Pentru ocuparea postului de capelanu in parochia gr. or. a Cohalmului cu filia Fisieru lângă oficiulu protopresiteralu alu Cohalmului, se scrie concursu cu terminu pâna la 6 Iuniu 1876 st, v.

Emolumentele suntu:

1. Capelanulu avendu a ingrijí de filia va trage tóte veniturile din acést'a: dela 60 de familii cát'e 2 terdele de familia un'a de cucuruzu si un'a de ovesu, precum si veniturile epatrafiali obicinuite.

2. In absentiele parochului respective presidiului oficiului ppescu din parochia, — Capelanulu va seversi functiunile preotiesci obvenitóre, tradandu-si dela acestea veniturile in plinu.

3. Doritorii de a ocupá acestu postu, voru avea de a-si asterne petitiunile loru la oficiulu ppescu alu Cohalmului.

Cohalmu in 29 Aprile 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu concernint.

Nicolau D. Mircea,
3—3 adm. prot.

Nr. pr. 109. 1876.

Edictu.

Ioanu Gog'a Simonu, nascutu din Mucundorfu si casatorit u Tieline cu Flórea lui Nicolae Cupt'a ambi gr. or. cu necreditia parasindu-si pre legiuít'a sea muiere de 5 ani trecuti au prebegit u de nu se scie nimic'a de densulu. Prin acést'a se citéza că in terminu de unu anu si o di dela datulu de fatia, sa se presenteze la subscrisulu foru protopresiteralu caci la din contra, procesulu divortiale incaminat de stingerita sotia sea, se va decide pre bas'a santei pravile a bisericei nôstre ortodoxe si in absentia lui.

Sighisiór'a 20 Aprile 1876 v.

Scaunulu protopresb. alu tractului Sighisiórei gr. or.

Zacharia Boiu,
(1—3) protop.

ad Nr. 109.

Citatiune edictale,

Prin care Ann'a Gregoriu Călinu, care au parasit u modu clandestinu pre legitimulu ei barbatu Vasiliu Comanicu, ambii din Felmeru, in seau-nulu Cohalmului, si de religiunea gr. resaritena, se citéza, a aparé in cursulu unui anu de dile, inaintea subscrisului foru matrimoniale, caci la din contra, procesulu divortialu asupr'a-i urditu, in sensulu legilor vigenti bisericesci, se va decide si in absentia densei.

Cohalmu, 18 Aprile 1877.

Forulu matrimoniale gr. res.
alu Cohalmului.

Nicolu D. Mircea,
1—3 adm. prot.

Doctorulu de medicina

Heinrich Schuller,

locuiesce: Strad'a turnului

Nr. 12 (cas'a dlui Schön.)

Ordinéza a casa dela

12 pâna la 1 óra la amédi.

2—3